

wiadomości wydziałowe

wydział
artystycznyInstytut Sztuk Pięknych

33 GALERIA grafiki Biblioteki Sztuki

TEODOR DURSKI - SERIGRAFIE

Magdalena Czubińska

Kompozycje Teodora Durskiego zapamiętuje się od razu i z łatwością. Wyróżniają się wśród atakującej nas grafiki. Uświadomienie sobie tego faktu cieszy, ale i drażni. Dlaczego zostały zapamiętane? Skąd to piętno indywidualizmu, tak łatwo i szybko osiągnięte w świecie, w którym zalewa nas tyle obrazów? Główny motyw to nagie ciało ludzkie w dramatycznym układzie. Oprócz ciała widzimy proste elementy sugerujące przestrzenność układu lub będące sugestią symbolicznych atrybutów: krzyża, kuli, prostokąta, który może być odczytany jako otwarcie (okno) bądź zamknięcie (cela). Kompozycja jest prosta, nawiązuje do utrwalonych, starych, ikonograficznych wzorów znanych z obrazów religijnych. Przychodzą na myśl układy takich wielkich tematów jak: Zdjęcie z Krzyża, Pieta, Oplakiwanie. Treść wskazana jest symbolicznym tytułem, także często nawiązującym do wątków religijnych (*Ostatnie wtajemniczenie*), mitologicznym lub ma konotacje egzystencjalne (*Być wolnym*). Kolorystyka sprowadza się do kilku barw zestawionych kontrastowo, ale nie jaskrawych, wypełniających starannie kontury rysunku, który pozornie jest prosty a nawet w pierwszym wrażeniu prymitywny. Po chwili zdajemy sobie sprawę, że ta prostota jest zamierzona i świadoma. Że organizuje kompozycyjny ład, porządek i wyraża ciszę panującą w grafikach. Cisza

ta pełna jest ukrytego niepokoju i napięcia. Często ciało zostaje rozczłonkowane. Brakuje głowy, ręki, stopy. Czasem ten brakujący fragment pojawia się gdzieś obok natarczywie przypominając o okaleczeniu. W wielu pracach występują ręce, które próbują dosięgnąć, dotknąć, chwycić ciało. To ekspresyjne i dynamiczne przełamanie samotności wnosi pytanie o sens kontaktu z drugim człowiekiem. Plamy koloru są zazwyczaj zupełnie płaskie, czasem odnajdujemy zestawienia dwóch kolorów, które zaledwie sugerują trójwymiarowość i światłocien.

Twórczość Durskiego ma rozległe korzenie. Sięga do greckiego malarstwa wazowego swoim konturowym rysunkiem, wyciszoną ekspresją i dyscypliną kolorystyczną. Przywołuje na myśl malarstwo bizantyjskie, ikony ruskie i obrazy Jerzego Nowosielskiego swoim hieratyzmem, monumentalnością (osiąganą nawet w niewielkich rozmiarach prac), zamierzonym schematyzmem rysunku i kompozycji. Nawiązuje do neoklasycyzmu poprzez wykorzystanie elementu pustki, efekt „zamrożenia” chwili, oszczędność i ascetyczność kompozycji oraz emocjonalny chłód. Korzysta wreszcie z możliwości symbolizmu charakterystycznego na przykład dla Aubrey Beardsley'a.

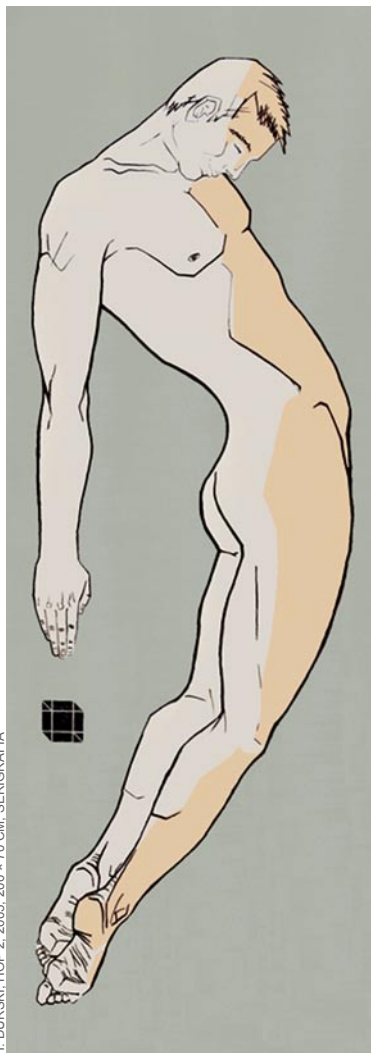
Owe konotacje formalne i semantyczne powodują, że kompozycje Durskiego mają charakter uniwersalny i wielopoziomowy. Przyjemność kontaktu zostaje wydłużona o czas potrzebny na zastanowienie i smakowanie. Potrafią nas zatrzymać przy sobie i łatwo zagnieżdżają się w naszej pamięci. To dobrze.

34 GALERIA grafiki Biblioteki Sztuki

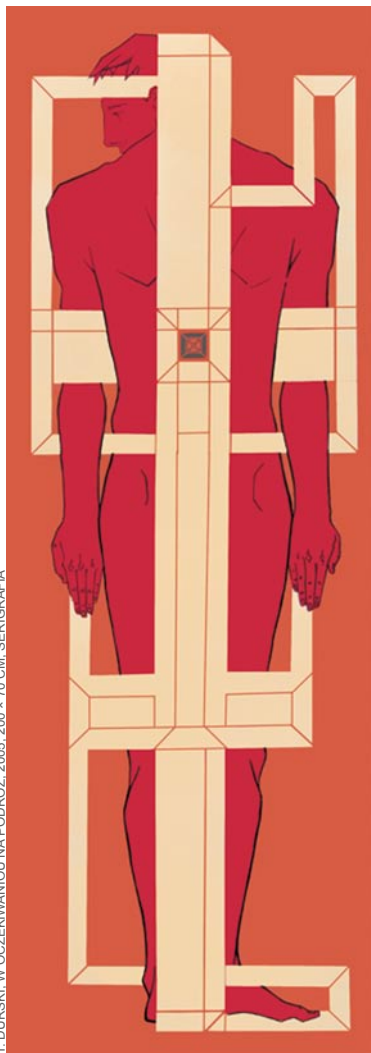
W piątek, 24 listopada 2006 r. o godz. 11.00 zapraszamy na pokaz grafiki i spotkanie z Januszem Akermanem
Janina Wallis



FOT. JANUSZ OPASKA



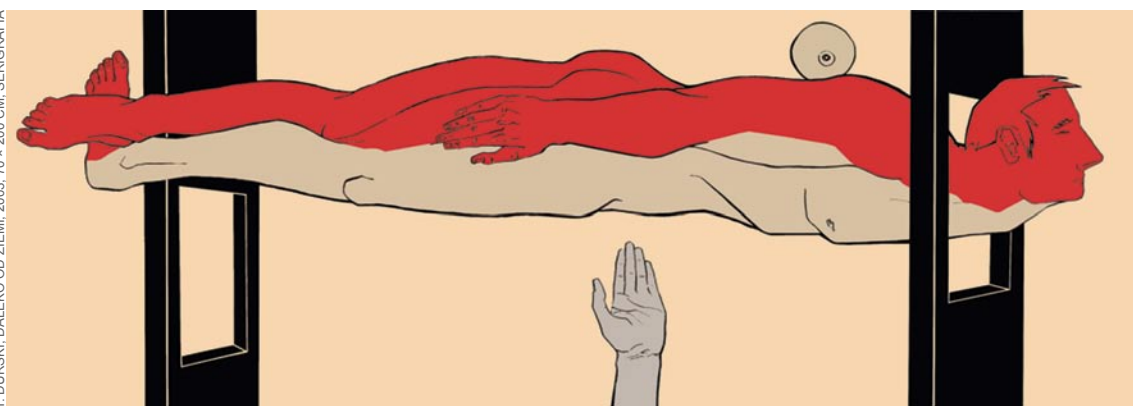
T. DURSKI, HOP 2, 2005, 200 x 70 CM, SERIGRAFIA



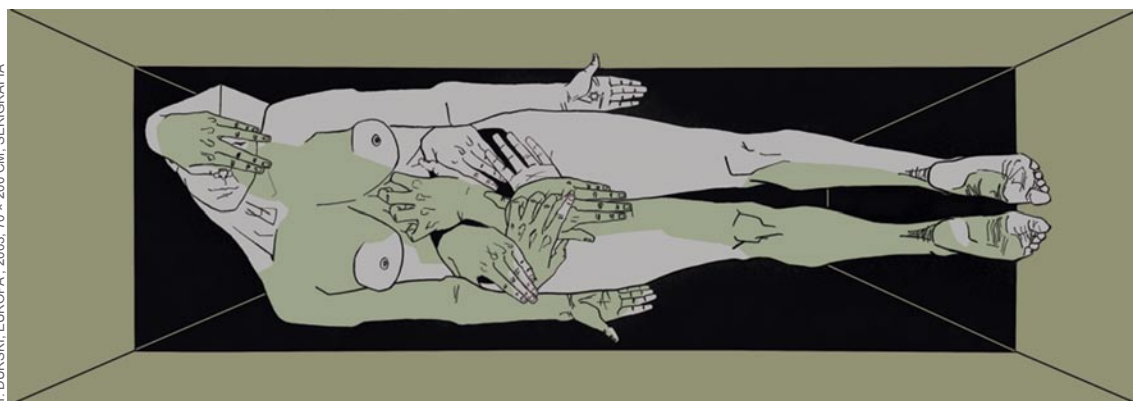
T. DURSKI, W OCZEKIWANIU NA PODRÓŻ, 2005, 200 x 70 CM, SERIGRAFIA



T. DURSKI, JUMP (KĄŻDEGO DNIA), 2005, 200 x 70 CM, SERIGRAFIA



T. DURSKI, DALEKO OD ZIEMI, 2003, 70 x 200 CM, SERIGRAFIA



T. DURSKI, EUROPA, 2003, 70 x 200 CM, SERIGRAFIA

**Uczestnicy
Międzynarodowego
Triennale Grafiki
– Kraków 2006:**

Paweł
Andrzejewski

Jan
Berdyszak

Andrzej
Bobrowski

Jerzy
Fedro

Mirosław
Gugała

Izabella
Gustowska

Paulina
Igras

Tadeusz
Jackowski

Kamila
Mankus

Maryna
Mazur

Wojciech
Muller

Jacek
Papla

Katarzyna
Pawlikowska

Irena
Sikora

Jolanta
Surzykiewicz

Piotr
Szurek

Paweł
Waśkowicz

Urszula
Widzowska

Lidia Głuchowska

**„Zielona grafika”
– polifoniczność medium
i wielowątkowość narracji.**

Jubileusz czterdziestolecia Krakowskiego Biennale i Triennale Grafiki, festiwalu sztuki o międzynarodowej randze i zasięgu oddziaływania, staje się okazją do prezentacji dokonania środowiska grafików skupionego w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W ramach szeregu imprez towarzyszących Międzynarodowemu Triennale Grafiki – Kraków 2006, pod szyldem „zielonagrafika.pl”, poczynając od inauguracji roku akademickiego, aż do 15 października 2006 roku, w uczelnianych wnętrzach i pracowniach swe wybrane dzieła eksponowali: prowadzący pracownię grafiki warsztatowej – Izabella Gustowska, Jan Berdyszak, Andrzej Bobrowski, Tadeusz Jackowski, Wojciech Müller, Jacek Papla, Piotr Szurek, młodszy pracownicy nauki – Paweł Andrzejewski, Jerzy Fedro, Mirosław Gugała oraz wybrani absolwenci i studenci z pracowni grafiki warsztatowej.

Grafika jest kierunkiem dyplomującym z 5-letnią tradycją. Początkowo, w roku 1992 istniały tu zaledwie 2 pracownie. Dziś jest ich już 6: pracownia drzeworytu, technik metalowych, litografii, sitodruku, grafiki multimedialnej i grafiki przestrzennej oraz dwie pracownie grafiki projektowej - komunikacji wizualnej Tadeusza Piskorskiego i grafiki edytorskiej Jacka Papli.

Studia z zakresu grafiki cieszą się szczególnym zainteresowaniem. Co roku w Instytucie Sztuk Pięknych zaczyna swą edukację ponad 30 studentów, a chętnych do studiowania jest kilkakrotnie więcej. Dzieje się tak zapewne dlatego, że medium graficzne z natury swej i od początku zakładające demokratyzm artystycznego komunikatu, dociera do stosunkowo największej liczby odbiorców. Jednocześnie jest ono echem rozwoju technik reprodukcyjnych. Kariera jaką w XVI oraz w początkach XX wieku przeżywał drzeworyt, a poczynając od XVII wieku miedzioryt i inne tradycyjne techniki metalowe, dziś jest udziałem technik mieszanych i – w najnowocześniejszym, a zarazem najbardziej popularnym i różnorodnym nurcie – grafiki komputerowej. Rewolucja elektroniczna rozszerzyła pojęcie i zakres możliwości kreowania i powielania obrazów, otwierając dla grafiki nowe perspektywy. Ten właśnie kierunek rozwoju dyscypliny akcentuje ty-



tuł ekspozycji „zielonagrafika.pl”. Asocjacje z ruchem ekologicznym nie są tu zamierzone, choć niekiedy niepożądanym.

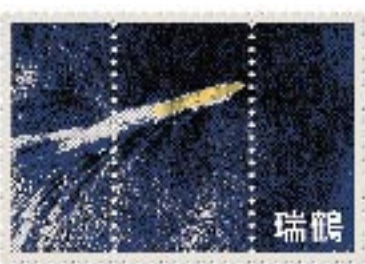
Ten wspólny szyld, jak i każda wspólna wystawa i każde zbiorowe przedsięwzięcie artystyczne, ma charakter umowny. Wystawiający w ramach „zielonejgrafiki.pl” artyści tworzą wprawdzie swoistą grupę sytuacyjną, jednak ich dorobku nie można postrzegać wyłącznie przez pryzmat kontekstu, w którym się tu pojawiają. Twórcza osobowość, z natury swej egotyczna, obca jest próbom unifikacji i zaszeregowania w ramach standardowych kategorii, podejmując dialog z tradycją i współczesnością, usiłuje zachować swą oryginalność. Stąd też wielorakość stylistyk i tendencji dochodzących do głosu w ramach aktualnej prezentacji, pluralizm reprezentowanych technik i różny stopień figuratywności bądź abstrakcyjności obiektów artystycznych – raczej galeria indywidualności niż ensemble.

Wystawa „zielonagrafika.pl” ukazuje niepodobność, szerokie spektrum poszukiwań i możliwości twórczych zaprezentowanych grafików. To wielobarwna mozaika różnych stylów i strategii artystycznych. Pomiedzy jej elementami, w sferze optycznej, rzadko dostrzec można wspólny mianownik, co potwierdza unikalność artystycznego doświadczenia. Ekspozycja ta staje się zatem dokumentem polifoniczności medium graficznego i wielowątkowości tworzonej za jego pośrednictwem narracji.

dr Lidia Głuchowska, Instytut Sztuk Pięknych
(fragment tekstu do katalogu wystawy)



JAN BERDYSZAK, APRÈS PASSE-PAR-TOUT STATYSTYCZNY, 2006 - 6, GRAFIKA WARSZTOWA, TRANSPARENTNE FOLIE I CZARWONY KARTON, 70x100 cm



MIROSLAW GUGALA, ZUIAKAKU, 2006, SITODRUK, 70x100 cm



PIOTR SZUREK, AUTOPORTRET, 2002, AKWATINTA, 100x67 cm



JACEK PAPLA, PORANEK 1, 2005, DRUK CYFROWY, 700x100 cm



KATARZYNA PAWLIKOWSKA, JAK ODNALAZAM PRZEZNACZENIE JADĄC KOLEJĄ TRANSZYBERYJSKA, 2005, LINORYT 70x30 cm



JOLANTA SURZYKIEWICZ, NA AKT PRZYSZŁY TYLKO CZTERY OSOBY, 2005, AKWAFORTA, AKWATINTA, 67x95 cm



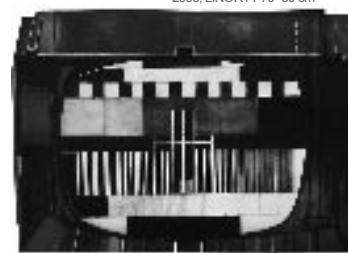
KAMILA MAŃKUS, BEZ TYTUŁU, 2006, SITODRUK, 67x95 cm



TADEUSZ JACKOWIAK, IMPRESJA WATYKAŃSKIE - VOLADORES, 1998, AKWATINTA + RULETKA 60x43 cm



PAWEŁ ANDRZEJEWSKI, CYKL - SYRENKA - 44 LATA W TYCH SAMYCH SKARPETACH, LITOGRAFIA, 2004, 70x100 cm



MARYNA MAZUR, Z CYKLU TELEWIZORY, 2005, AKWATINTA 70x100 cm